

HET EFFECT VAN DE MAFFIA

La Sacra Corona Unita

Op het leven in de regio Taranto, Puglia, Italië.

Het effect van de maffia

La Sacra Corona Unita

Op het leven in de regio Taranto, Puglia, Italië.

©Jaar van uitgave 2021
Auteur: Vera Eduard
Uitgeverij: Brave New Books
Alle rechten voorbehouden
Eerste druk
ISBN – 9789464355918

Inhoud

Voorwoord

Hoofdstukken

1. De geschiedenis van de heilige kroon in Puglia
2. Niets weten, niets zien
3. Onder de rook van Taranto
4. Cerca Trova: Taranto – Lecce – Brindisi
5. De clans rondom Taranto
6. De taal van de maffia
7. Massamoord in de stad
8. De burger burens van de maffia
9. La vita è bella, de sociale oplossing ook?
10. Puglia is Nederland
11. Moderne Maffia
12. Nawoord
13. Bronvermelding

Voorwoord

Ik las het boek Mafiopoli van van Sanne de Boer in een ruk uit. Misschien was dit boek anders dan de andere boeken die ik over de maffia las, omdat het me bracht naar de tijd die ikzelf doorbracht in Italië. Ik herkende het Zuiden en dacht aan Puglia. Ik kwam daar tussen 2012 en 2016 regelmatig omdat mijn toenmalige vriend A. er vandaan kwam. De hak van de laars wordt omringt door de Ionische zee en de Adriatische zee. De kustlijn is de trots van de bewoners die er zelf elke zomer tijdens de warme maanden graag vertoeven en Puglia is een regio met een rijke geschiedenis. Ook op die geschiedenis zijn de bewoners erg trots. Ze zeggen dat de beschaving is begonnen in het Zuiden. Behalve vele dorpjes vind je er ook aantal grote steden. Waarvan Brindisi, Lecce en Taranto een rol spelen in dit boek. En dan met name het gebied rondom Taranto. Een stad die ooit groter was dan dat het nu is, en de tijd in de beschaving inderdaad ver vooruit was.

Puglia is een prachtig deel van Italië om te bezoeken, maar is qua infrastructuur minder makkelijk te bereizen dan andere delen van Italië. Misschien dat daarom de vierde maffia van Italië nog niet echt zichtbaar is in Europa. Toch is het in Nederland al meer dan tien jaar bekend dat zij soms in ons land te gast zijn. Door het missen van een goede verbinding met het openbaar vervoer in Puglia loopt deze regio ook toeristische inkomsten mis. Waar gebreken zijn woekert het

onkruid in een poging gaten te vullen, of zakken. Het jongere broertje van 'Ndrangheta is er al veel langer dan we denken en laat hun sporen na. Ik denk terug aan mijn tijd in de regio Taranto waaronder ook het dorpje van A. valt en weet dat ik terug wil naar het Zuiden. Maar dan wel voor het schrijven en afmaken van dit boek. Het is de tijd van de pandemie. Voorbereid en alles op orde voor eventuele reis restricties rondom Covid-19 reis ik ernaartoe.

Mijn omgeving heeft bedenkingen en vraagt zich af of ik mezelf niet in onveilige situaties zal brengen. Eerlijk gezegd twijfel ik zelf ook of ik me onveilig zal voelen en het verhaal dat ik wil vertellen wel kan schrijven. Maar ik, zo hou ik mezelf voor, val niet onder de omertà. Die allesvernietigende code van stilte die behalve bij de maffia ook bij de gewone mensen is gaan horen. Die met horen zien en zwijgen door hun dagelijks leven moeten gaan. Ik ben geen local, ik ben geen lid, dat zijn niet mijn regels. Ik zal niets schrijven dat niet al gewoon zichtbaar is. Als je weet waar je naar kijkt. Ik zal ongetwijfeld her en der het onderwerp bespreken. Ik zie er geen gevaar in, of misschien toch een beetje. Maar Peter R. de Vries had gelijk: "On bended knee is no way ro be free."

Gelukkig zijn er journalisten, giornalisti, die schrijven voor de Italiaanse landelijke en lokale kranten die samen met justitie het zwijgen doorbreken. Ook waren er getuigenissen, mensen die met mij spraken. Ik waarborg de privacy van deze mensen in dit boek.

Ik wil mijn bewondering voor de journalisten die waarheidsgetrouw schrijven en daarmee een risico aanvaarden uitspreken. Ook de journalisten in Nederland. Italië staat niet bekend als het land van de meeste persvrijheid maar de vrijheden die er genomen worden zijn goud waard en niet onderhevig aan welke vorm van censuur dan ook. Ervaring doe je op door te ondernemen. Ik sus de twijfels die ik voel

voortkomen vanuit mijn eigen onzekerheid en hou me vast aan het gegeven dat als je iets wilt, het soms gewoon een kwestie is van doen.

Ik wil schrijven over het effect dat de maffia heeft op een dorpje of op een stad zoals Taranto. Ik wil een stuk stilzwijgen doorbreken dat bij misdaad op intimiderende wijze wordt verwacht. Dat is een persoonlijke kwestie. Ik ondervond ooit zelf hoe de stilte over een misdrijf, dat niet van mij was, je behalve machteloos ook misselijk maakt. Het houdt je vast in een greep die verstikkend werkt. Het vergt moed om te spreken. Ik voelde me geïntimideerd en tegelijkertijd als ik voorzichtig sprak beoordeeld als medeplichtig van iets dat ik niet gedaan heb en nooit had willen weten. Dus hield ik mijn mond, net zo lang tot ik kwaad genoeg was om wel te spreken. Dat duurde meer dan tien jaar.

Het beeld dat films en series over de maffia schept is vertekend. Ik ga er vanuit dat we dat allemaal weten. Het zijn prikkelende beelden dat een deel van onszelf aanspreekt dat misschien ook wel eens schijt wil hebben aan allerlei regels. De films laten codes van eer zien alsof er iets goeds in de kern van al dat kwaad zit. Broederschap, loyaliteit, eenheid. Het klinkt te mooi om waar te zijn en dat is het ook. Het is een erecode dat aan beide kanten, bij daders en bij slachtoffers, vrijheden en levens kost. Waarbij de daders, de maffiosi, behalve onschuldige burgers, vooral zichzelf en hun eigen familie generaties lang vasthouden in de greep van een wereld met een eigen sub economie die in haar ogenschijnlijke oneindige macht alles binnen bereik lijkt te hebben. Tot je vermoord wordt, een moord pleegt, in de gevangenis beland, of vluchten moet. Je bent nooit echt vrij als je zoveel van jezelf moet inleveren terwijl je je overlevert aan de regels van “de familie”. Niemand ontloopt echt ooit regels en wetten, en zij ook niet. De eigen maffia familie maakt een kind tot kindsoldaat. Italië beseft dat ook en onderneemt actie. Er is samenwerking binnen Europa. Ook daarover

wil ik vertellen aan de lezer. Nederland krijgt immers ook steeds vaker te maken met invloed van criminele groeperingen vaak samenwerken met de Italiaanse maffia en een eigen structuur creëren. Het Italiaanse probleem is al heel lang aan het sluimeren in Nederland.

Je kunt het niet over de maffia hebben zonder de geschiedenis te bekijken. Het kapitalisme was er altijd al onderdeel van en het katholieke geloof ook. Misschien voor wat gemoedsrust. Een jongen uit een van de steden waarover ik in dit boek schrijf zei daarover; ‘Ik heb liever mijn hele leven een euro tekort dan dat ik moet leven met een constant zenuwachtig gevoel.’

Wat heb je aan broederschap en familie zonder gemoedsrust en keuzes? Als je geen enkele andere keuze meer krijgt dan te schikken naar de codes en “wetten” binnen een malafide systeem dat erop gericht is de sterkste te laten winnen? Terwijl er altijd een baas boven baas zal zijn? Een zoon of dochter zal misschien een baas worden maar een fout wordt hen nooit vergeven. En de burgers? Hoe vergaat het hen tussen alle regels door?

Jaren geleden ontstond la Sacra Corona Unita die op dit moment de baas speelt in Puglia en sterke banden heeft met de machtigste maffia ter wereld op dit moment; ‘Ndrangheta.’ De maffia in Puglia heeft vele andere namen en nog veel meer gezichten die regelmatig veranderen. Het is de kameleon van Italië.

“Ik draag dit boek op aan de hartelijke mensen van Puglia die onder de rook van de ILVA hun adem moeten inhouden.”

1.

De geschiedenis van de Heilige kroon in Puglia.

La sacra corona unita betekent vrij vertaald naar het Nederlands ‘De Vereniging van de heilige kroon’. Maar als je wilt weten waarom de Pugliese maffia voor deze naam koos vind je dat antwoord terug in de geschiedenis. Allereerst is er de discussie over de ware geschiedenis van Zuid Italië. Is het zoals het in de geschiedenisboeken is bijgeschreven? Of is Zuid Italië gekoloniseerd door het Noorden? Feit is dat Italië in haar huidige vorm pas na de tweede wereldoorlog compleet was met het toevoegen van Zuid Tirol die dat liever niet wilde. Maar tussen 1814 en 1870 waarbij 1861 genoemd wordt als het jaar waarin het Koninkrijk Italië werd uitgeroepen werd het Zuiden verbonden aan het Noorden voor de eenwording van het Italiaanse koninkrijk. In het zuiden van Italië wordt ook wel gezegd dat het Noorden het Zuiden gewoon bezette en leeg roofden van alle schatten en rijkdom en die mee namen naar het Noorden. Dat het Zuiden sindsdien in armoede leeft. Je kunt je in dat licht bezien meteen afvragen wie de eerste maffia was? De beroemde maffia roman schrijver Mario Puzo, die onder andere de Godfather trilogie schreef, geeft daar in zijn roman ‘De familie’ een van de mogelijke antwoorden op. In zijn roman beschrijft hij het Vaticaan als grondlegger voor alle maffia.

De eenwording van Italië ging niet vanzelf. Het proces begon in 1814 maar werd pas bijna vijftig jaar later, na verschillende revoluties, af-

gerond. Het Zuiden is nooit vergeten wat de eenwording hen heeft gekost. “Toen A. mij vertelde over de geschiedenis van het Zuiden vertelde hij bevlogen hoe het verkeerd wordt verteld in de geschiedenislessen op school. Dat het Noorden binnenviel en er vooral vanuit boerenfamilies verzet werd gepleegd omdat stukken land en eigendommen werden gestolen van de mensen om het Noorden mee te kunnen verrijken. Dat dit de reden is waarom het Noorden nog altijd economisch sterker staat dan het Zuiden, ze hebben een voorsprong genomen door het Zuiden te plunderen. Een eigenaar van een bar in het dorp van A. waar ik naartoe ben gereisd vertelde me hetzelfde. Maar ook dat de bank van Napoli ooit de grootste bank was, tot aan inflatie van de lira tijdens een periode van revolt in Italië voor meer democratie. Waarbij de maffia Camorra ingreep en de nog resterende tegoeden in het Noorden investeerde. Sindsdien is er altijd meer in het Noorden geïnvesteerd. Dat is voor de mensen hier de reden dat het in het Zuiden minder goed gaat. Omdat de bureaucratie die vanuit het Noorden wordt opgelegd het Zuiden niet toe staat weder op te bouwen. “Ze zien ons als boeren en nietsnutten en de politiek is maffia.”

Filmmaker Luca Miniero maakte over deze onderbuikgevoelens de komedie film ‘Benvenuti al sud en het vervolg ‘Benvenuti al Nord’. Beide films waren een succes, Italianen kunnen lachen om hun eigen situaties. De films zijn opgedragen aan burgemeester Angelo Vasallo van Pollica in de provincie Salerno. Een gebied vlakbij Napels waar hij in 2010 werd vermoord, vermoedelijk door de Camorra, wegens zijn campagne tegen criminaliteit.

In 1861 werd het koninkrijk Italië uitgeroepen, met Koning Victor Emmanuel II aan het roer en Turijn en later Florence als hoofdstad. Een aantal jaar later werd ook Venetië onderdeel van Italië. Er moest een oorlog aan te pas komen om het gebied rondom Rome en de Ker-

kelijke Staat bij Italië te trekken. Tot aan de tweede wereldoorlog viel Italië onder koninklijk gezag en de invloed van het Vaticaan.

Na de oorlog werd Italië een republiek en sinds 1970 is Rome de hoofdstad. De invloed van het Vaticaan bleef. Dat de sterke positie van de katholieke kerk in Italië alle veranderingen doorstaat is de schrijver Mario Puzo in ieder geval niet onopgemerkt gebleven. En het katholieke geloof is binnen de maffia altijd aanwezig.

Elke provincie in Italië bestaat uit een aantal regio's. Zo bestaat de provincie Puglia uit de regio's Foggia, Barletta-Andria-Trani, Bari, Brindisi, Taranto en Lecce. Elke provincie heeft eigen belangrijke kenmerken en steden. Sacra Corona Unita beweegt sinds 1981 in de driehoek tussen Brindisi, Lecce en Taranto. Al is vandaag de dag Foggia een groot epicentrum. Voordat Sacra Corona Unita zich daar manifesteerde in haar huidige vorm waren er al criminele groeperingen actief die zich bezighielden met het smokkelen van sigaretten en andere vormen van criminaliteit. Er was niet echt sprake van een gestructureerde organisatie. In de strijd tegen de maffia in Italië werd besloten dat maffialeden die opgepakt werden naar een andere regio in de gevangenis moesten om zo het contact met hun eigen mensen minder makkelijk te maken. Het was een van de redenen dat de 'Ndrangheta, momenteel de sterkste maffia ter wereld uit Calabrië juist kon groeien want die zagen kans hun familie buiten hun eigen regio wortel te laten schieten.

Cammorist Rafaele Cutolo, ook wel 'O proffesore' genoemd was een van de grote bazen bij de Camorra in Napels. In 1963 werd hij opgepakt en zat sindsdien in maximaal beveiligde gevangenissen zijn levenslange veroordeling uit voor verschillende moorden. De maffia heeft echter altijd een vinger in de pap in alle gevangenissen. Via familiebezoek gaat het werk gewoon door. Cutolo richtte een nieuwe